

ЗВІТ щодо моніторингового дослідження

«Адаптація першокурсників»

у Звягельському політехнічному фаховому коледжі

Моніторингове дослідження проводилось серед здобувачів освіти першого курсу та мало за мету:

- визначення специфіки соціально-психологічної адаптації здобувачів освіти до освітньо-виховної діяльності коледжу;
- налагодження зворотного зв'язку між студентською аудиторією та викладачами;
- вироблення рекомендацій щодо покращення рівня адаптації здобувачів освіти першого року навчання.

Об'єктом моніторингу є адаптація студентів першого курсу ЗПФК.

Цільова аудиторія – студенти ЗПФК, що навчаються на першому курсі.

Методи: для проведення моніторингу було використано анонімне анкетування в електронній формі за допомогою Google Forms. Участь в опитуванні взяло 145 здобувачів освіти, що становить 72,5% від загальної кількості першокурсників.

Анкета містить 25 запитань. 22 питання з вибором однієї або кількох варіантів відповідей. Питання 23, 24, 25 передбачають розгорнутий варіант відповіді.

Результати моніторингу було висвітлено на засіданні педагогічної ради коледжу та Комісії з якості освіти. Також надано рекомендації кураторам щодо індивідуально-психологічної роботи зі студентами, які потребують підтримки та супроводу.

Адаптація студентів до навчання у закладі фахової передвищої освіти є складним та багатограним процесом, якому слід приділяти особливу увагу саме на першому курсі. З початком навчання в коледжі першокурсники зіштовхуються з новими умовами діяльності та соціального середовища, ефективність пристосування до яких значною мірою визначає успішність їх навчальної діяльності та подальший особистісний розвиток.

Результат цілісної адаптації першокурсників до умов навчання в коледжі багато в чому залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів. У нашому дослідженні нас найбільше цікавили саме внутрішні фактори адаптації студентів-першокурсників, оскільки вимоги навчального процесу, зміни у сфері спілкування, нові соціальні ролі вимагають вміння швидко орієнтуватись, засвоювати нові види діяльності, проявляти гнучкість у ставленні до інших цінностей, норм та правил поведінки. Відсутність або недостатній рівень

сформованості таких якостей може негативно впливати як на навчальний процес, так і позначатись на особистісному розвитку студентів.

До суб'єктивних факторів, що можуть негативно вплинути на процес адаптації та є типовими причинами ускладнень у студентів перших курсів, відносять:

- недостатній рівень шкільної підготовки,
- несформованість навичок навчальної роботи;
- слабкість вольової регуляції,
- пасивну роль в оволодінні обраною спеціальністю,
- низький рівень культури,
- соціальну інфантильність,
- випадковість зробленого професійного та життєвого вибору,
- невпевненість у власних силах, сумніви у можливості успішного навчання в коледжі тощо.

Необхідною умовою успішної діяльності студента є освоєння нових для студентів правил життя та навчання у виші. Протягом першого року відбувається входження студентів-першокурсників у студентський колектив, формуються навички та уміння раціональної організації розумової діяльності, усвідомлюється покликання до обраної професії, виробляється оптимальний режим праці, відпочинку та побуту, розвиваються та виховуються професійно значущі якості особистості.

Процес адаптації першокурсників відбувається на наступних рівнях: 1. Пристосування до нової системи навчання.

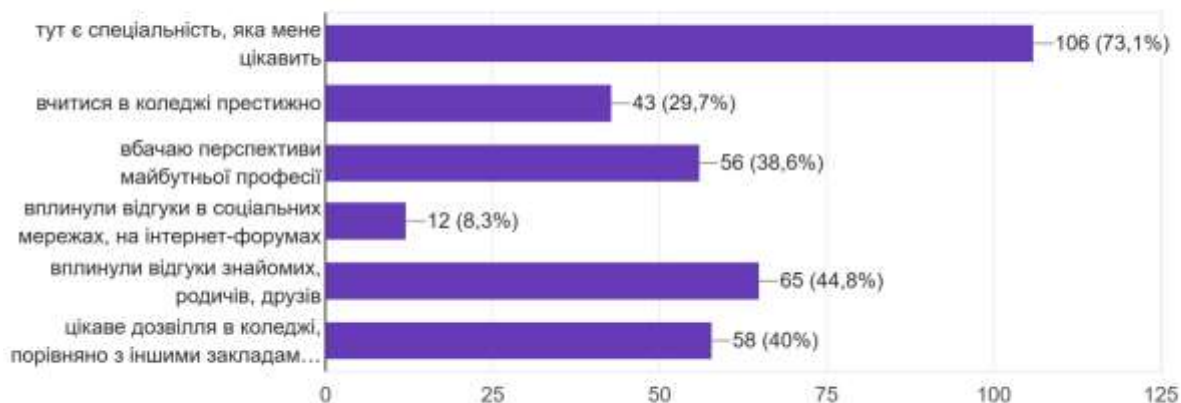
2. Пристосування до зміни навчального режиму.

3. Входження у новий колектив.

Відповідно, аналіз результатів анкетування здійснювався нами на основі зазначених рівнів. Звіт подається для усієї досліджуваної вибірки, оскільки аналіз результатів дослідження свідчить про наявність загальних тенденцій, які відображаються в результатах. Велике значення має націленість майбутніх студентів на конкретну освітню програму. Найбільш важливим є аналіз ціннісного змісту мотивів вступу до обраного закладу освіти.

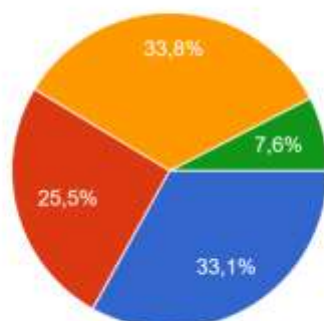
1. Чому ви обрали ЗПФК?

145 відповідей

2. Чому ви обрали саме ту освітню програму, на якій навчаєтесь?

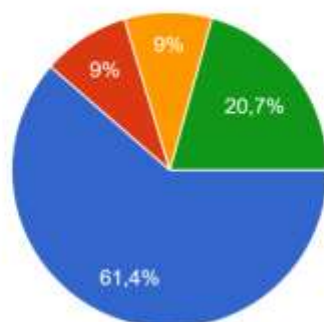
145 відповідей

- приваблює моя майбутня професія
- ця спеціальність допоможе отримати високооплачувану роботу
- ця спеціальність здається мені престижною (перспективною)
- вплив батьків (родичів, друзів)

3. Чи розглядали інші варіанти для вступу?

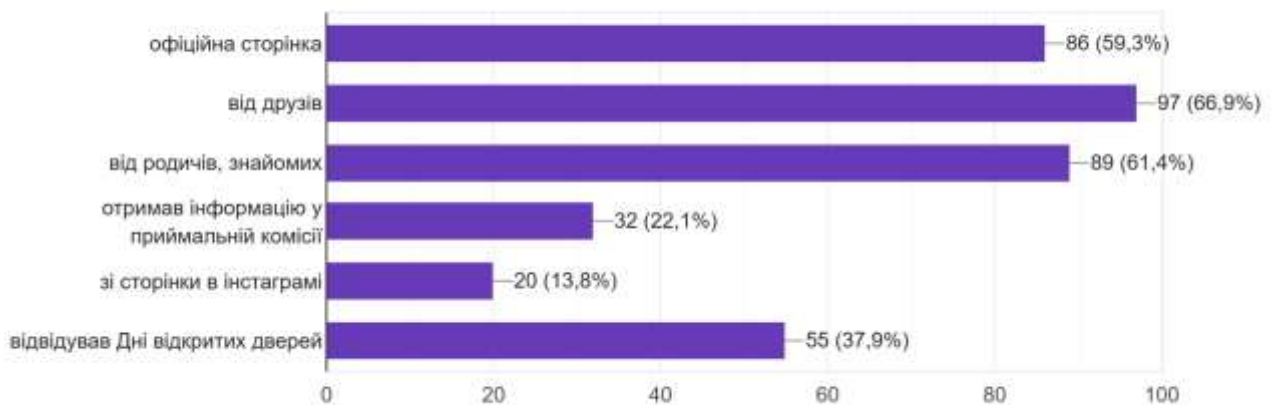
145 відповідей

- вирішив, куди вступати, майже одразу і рішення не змінював
- планував вступити в інший заклад
- планував вступити на іншу освітню програму в цьому ж закладі
- важко відповісти

4. З яких джерел ви отримували необхідну інформацію про наш коледж:

145 відповідей

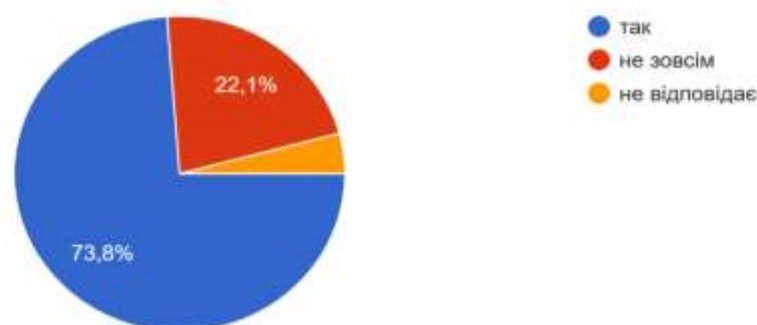
Зазначене вказує, що в цілому студенти першого курсу розуміють актуальність отримання спеціальності у сучасних умовах та бажають активно соціалізуватись у суспільстві за допомогою якісної професійної освіти. Навчальні мотиви також пов'язані з професійно значущими, оскільки позначають позитивне ставлення більшості студентів до навчання, та, відповідно, досягнення професійної самореалізації.

У той же час, слід звернути увагу на респондентів, котрі вказують як мотив вибору вишу бажання бути учасником цікавого студентського життя чи рішення батьків. Для цієї групи опитаних професійні цінності не мають достатнього значення, вони, швидше за все, не мають чіткого уявлення про обрану професію. Зазначені результати можуть також свідчити про недостатню сформованість мотиваційної сфери зазначеної групи студентів, відсутність чіткого уявлення про результати навчання та можливі ускладнення у процесі навчання.

До моменту проведення дослідження студенти вже мали певний досвід навчання в коледжі, відповідно до якого їм було запропоновано оцінити деякі аспекти студентського життя: організацію навчального процесу, культурно-масову роботу та їх рівень адаптованості.

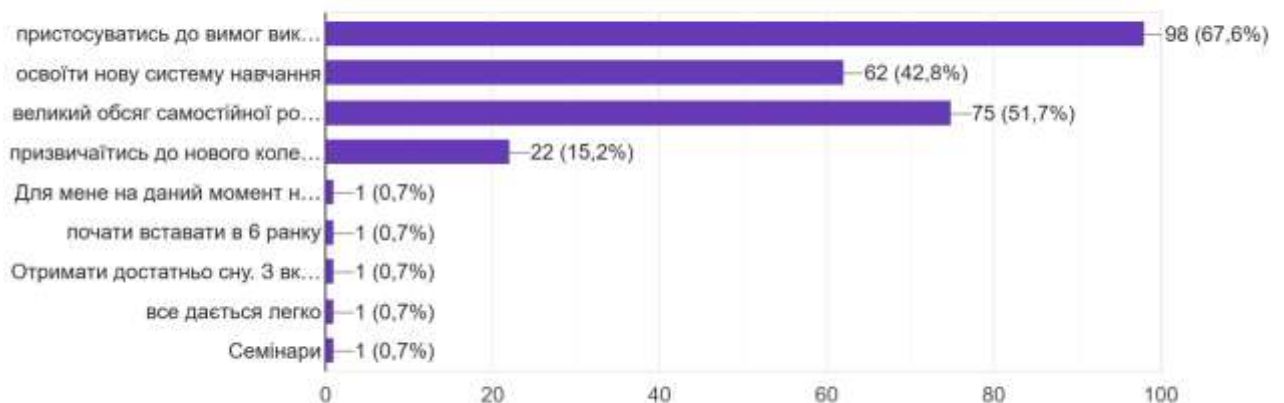
5. Чи відповідає організація навчання в коледжі вашим уявленням про нього до вступу?

145 відповідей

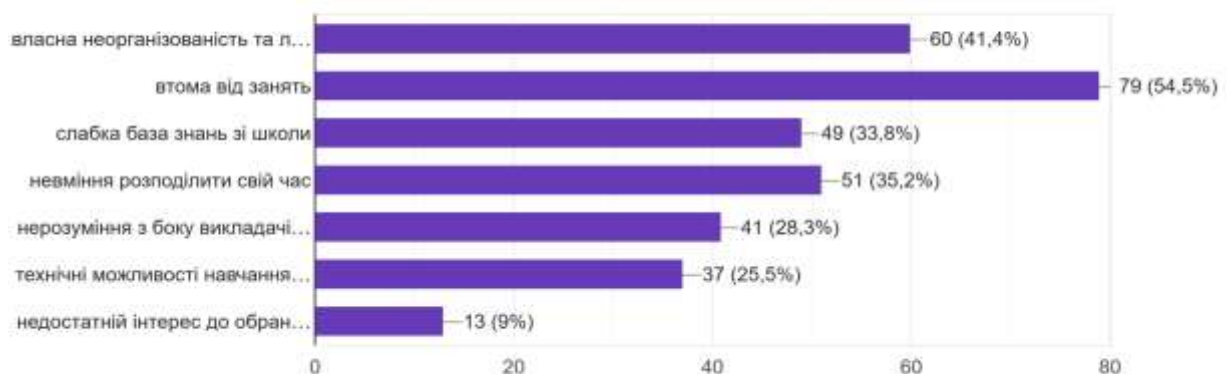
6. Що для вас є найтяжчим на даному етапі навчання?

145 відповідей

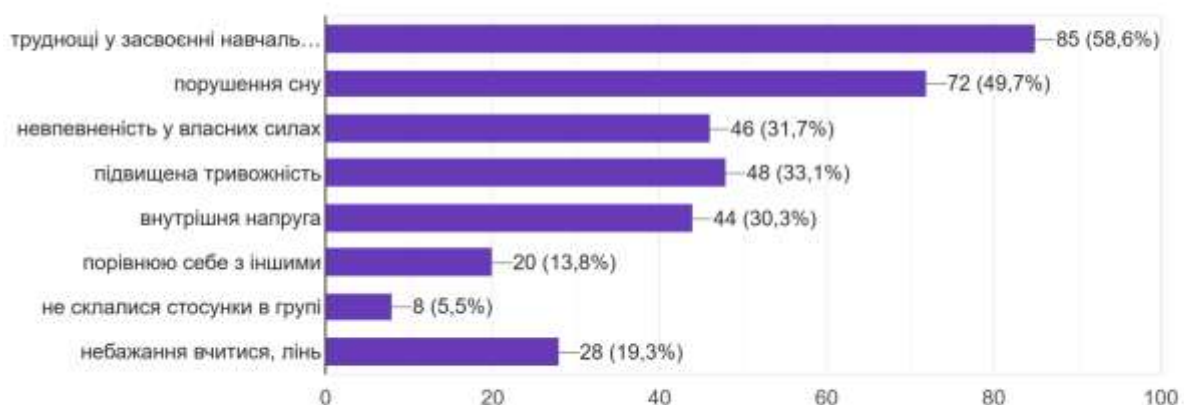
8. Які причини, на вашу думку, сповільнюють або заважають якомога швидше адаптуватись до навчання?

145 відповідей

9. Які з перелічених проблем серйозно турбують вас протягом перших тижнів (місяців) навчання?

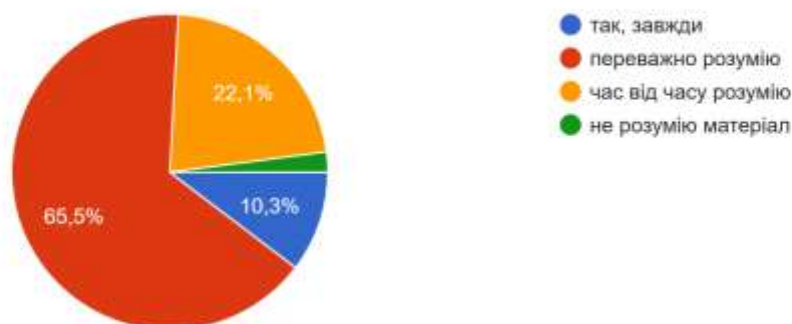
145 відповідей

Для аналізу суб'єктивної оцінки складності навчального навантаження проводилась інтерпретація варіантів відповіді на питання «Цикл яких дисциплін (предметів) вам складніше засвоювати», «Чи завжди ви розумієте викладача на заняттях?»

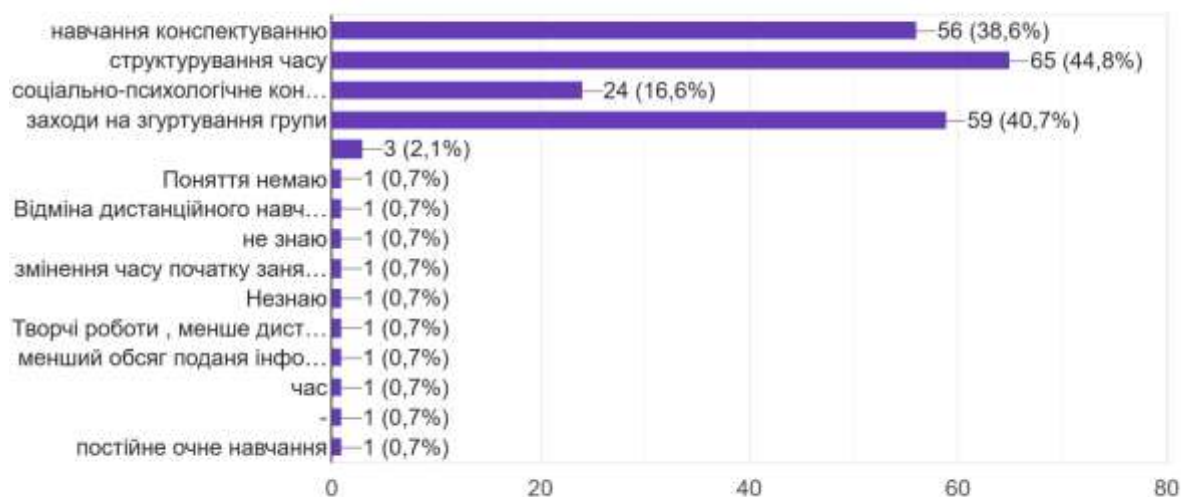
12. Чи завжди ви розумієте викладача на заняттях?

145 відповідей

17. Що, на вашу думку, допомогло б швидше адаптуватись до навчання в коледжі

145 відповідей

Навчальна діяльність для студентів, безумовно, є складною працею та виступає фактором адаптації до навчання в коледжі.

Аналіз причин основних складностей у навчанні, які відчувають першокурсники, дозволяє зробити висновки, що студенти стикаються з комплексом як суб'єктивних, так і об'єктивних факторів. Труднощі, які виникають при опануванні навчального матеріалу, студенти пов'язують

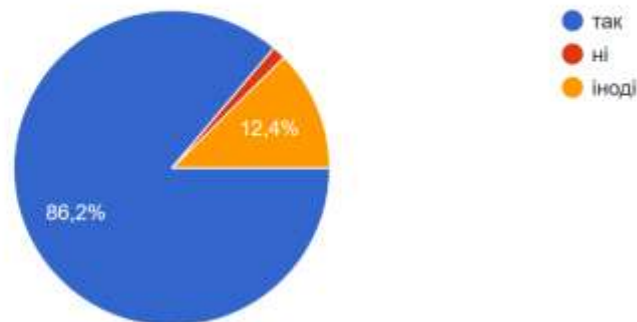
здебільшого із суб'єктивними факторами, такими як: невміння правильно організувати час, рівень навчальної мотивації, недостатній рівень обізнаності студентів, лінощі, незацікавленість у вивченні певного предмету тощо.

В цілому, аналіз отриманих результатів свідчить, що загальним суб'єктивним ускладненням у навчальній діяльності студентів-першокурсників є недостатній рівень навичок правильно організувати час та недостатність мотивації.

Надзвичайно важливим було оцінити значущість допомоги і підтримки, яку надають куратори та викладачі, а також рівень довіри до кураторів та менторів груп.

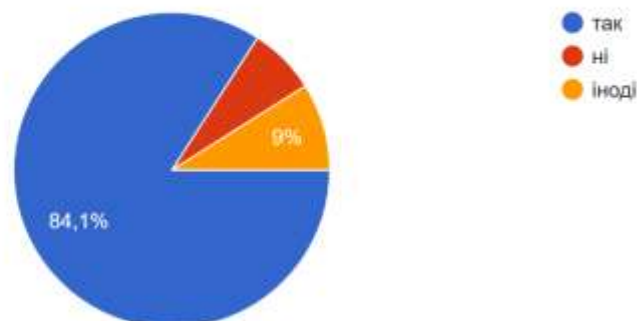
14. Чи відчуваєте ви допомогу куратора групи?

145 відповідей

15. Чи відчуваєте ви допомогу менторів групи?

145 відповідей

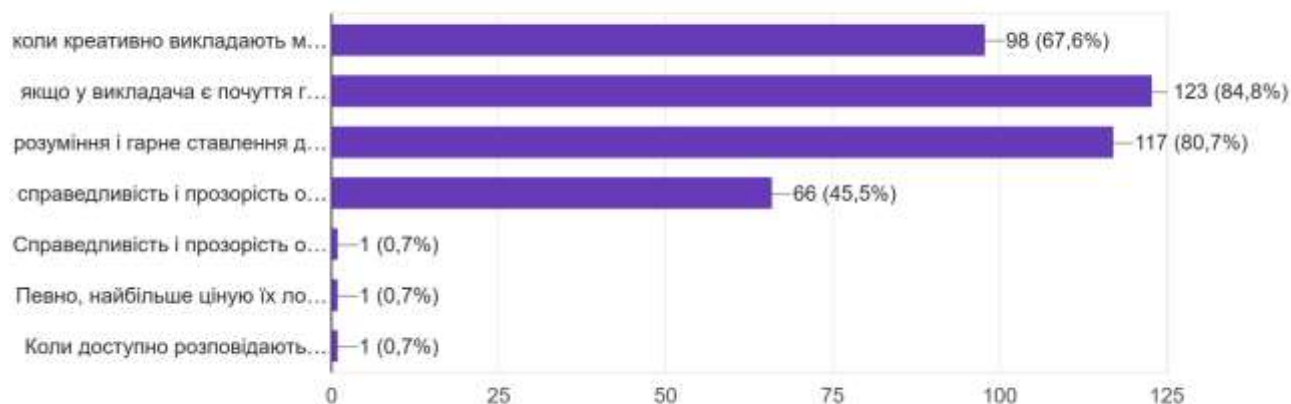

Варто відмітити високу ефективність інституту кураторства та менторства і відзначити високий рівень довіри до викладачів, кураторів та менторів. Більшість студентів вважає, що зустрічі з куратором є ефективними та допомагають їм отримувати потрібну інформацію, пораду та підтримку, мотивують до навчання.

Основними якостями викладачів, які допомагають адаптуватись до навчання студенти вважають такі як: здатність доступно пояснювати матеріал, використання різних форм роботи, вміння наводити приклади, володіння ораторськими здібностями та наявність почуття гумору.

13. Що ви цінуєте у викладачах?

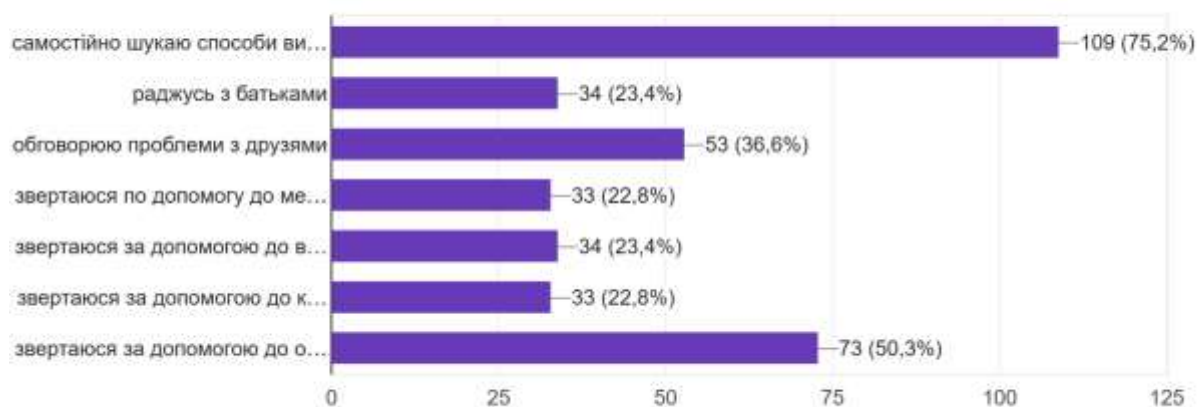
145 відповідей

Більшість студентів звикла вирішувати існуючі навчальні та побутові проблеми та ускладнення самостійно. При виникненні труднощів у навчанні студенти звертаються за допомогою до одногрупників, кураторів, викладачів, батьків.

10. Стратегії, які ви обираєте для вирішення навчальних проблем

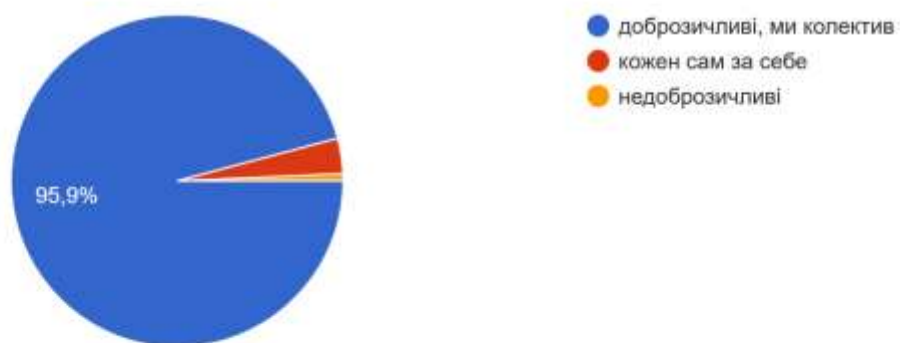
145 відповідей

Студенти першого курсу в цілому позитивно оцінюють психологічний клімат у колективі. Отже, суб'єктивне сприйняття студентами свого положення у групі є в цілому позитивним для 95,9 %, що вказує на успішну адаптацію респондентів до нового колективу. Аналізуючи результати опитування в цілому, можемо сказати, що переважна більшість студентів-першокурсників успішно адаптувалась до навчального процесу.

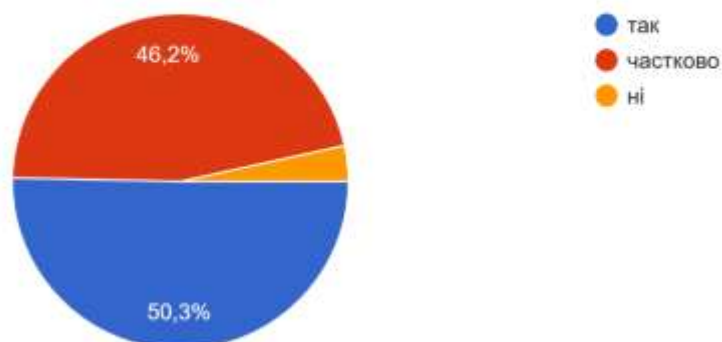
16. Які стосунки склалися у Вашій групі?

145 відповідей

19. Чи з усіма своїми одногрупниками ви встигли налагодити товариські стосунки?

145 відповідей

Щоб надати здобувачам освіти можливість висловити свою думку, вказати, що їм найбільше подобається та не подобається в коледжі запитання 23, 24, 25 передбачають розгорнутий варіант відповіді. Пропонується закінчити речення:

- *Найбільше в коледжі мені подобається...*

- *Найбільш в коледжі мені не подобається...*

- *Щоб ви запропонували удосконалити в коледжі?*

Слід зазначити, що загалом оцінка студентів була об'єктивною, у відкритих відповідях йшлося як про зауваження і рекомендації, так і про позитивні моменти та враження.

Студенти вказали наступні вподобання:

- висококваліфіковані викладачі, їх ставлення до студентів;
- перспектива на майбутнє;
- зовнішній вигляд коледжу, його аудиторій;
- доброзичливі стосунки між студентами та викладачами;
- гарний психологічний клімат в групі;
- підтримка менторів та кураторів;
- цікаві та корисні культмасові та спортивні заходи.

До моментів, які викликають незадоволеність віднесено:

- відсутність сучасних комп'ютерів та Інтернет покриття;
- велика кількість домашніх завдань, особливо в період онлайн-навчання.

Серед проблем, які найбільше турбують, здобувачі освіти визначили не тільки традиційні (навчання, проживання в гуртожитку, стосунки з батьками), а й такі як «війна в країні», «високий рівень тривожності» та «порушення сну».

Можна вважати, що дане опитування дозволило зафіксувати тенденції та окреслити низку проблемних питань пов'язаних з адаптацією та організацією освітнього процесу. Дослідження дало змогу виявити велику кількість коментарів, зауважень та побажань здобувачів освіти коледжу. Опитування стало для частини студентів можливістю висловити свою думку про «наболіле» або ж своє захоплення чи побажання.

На підставі проведеного онлайн-опитування та аналізу отриманих даних можна зробити висновок про достатній та високий рівень адаптації більшості першокурсників ЗПФК до нових умов навчання, а також соціальної та психологічної адаптації.